

ZVEREJNENIE VÝSLEDKOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY V MEDZINÁRODNEJ ŠTÚDII OECD PISA 2009

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a Národný ústav certifikovaných merní vzdelávania zverejnili 7. decembra 2010 výsledky na Slovensku v poradí už tretieho cyklu medzinárodnej porovnávacej štúdie OECD PISA 2009.

VÝZNAMNÉ ZISTENIA PISA 2009

Výsledky slovenského školského systému v meraní PISA 2009 **v matematickej gramotnosti** dosiahli **priemer krajín OECD**. V oblastiach **čitateľská a prírodovedná gramotnosť** sa dostali **pod priemer krajín OECD**.

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O PISA 2009

Štúdia PISA (*Programme for International Student Assessment*) poskytuje údaje o vedomostiach a zručnostiach 15-ročných žiakov zúčastnených krajín vo vybraných oblastiach čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti. Štúdia PISA sa uskutočňuje od roku 2000 v trojročných cykloch. Slovenská republika, už ako členská krajina OECD, sa prvýkrát zúčastnila PISA v roku 2003. Ďalšie merania PISA sa uskutočnili v rokoch 2006 a 2009. Hlavnou sledovanou oblasťou štvrtého cyklu PISA 2009 bola čitateľská gramotnosť. Do tohto cyklu štúdie sa v roku 2009 zapojilo 65 krajín. Administrácia testovania PISA 2009 sa na Slovensku uskutočnila v čase od 2. do 13. marca 2009 a testovania sa zúčastnilo viac ako 4 555 žiakov zo 189 škôl.

ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ

V hlavnej sledovanej oblasti – v čitateľskej gramotnosti – dosiahli slovenskí žiaci v roku 2009 priemerné skóre 477 bodov (rozhranie 2. a 3. úrovne zo šiestich úrovní). Bodové skóre Slovenska sa v roku 2009 v porovnaní s rokom 2006 zvýšilo o 11 bodov (466), v porovnaní s rokom 2003 o 8 bodov (469), ale uvedené rozdiely nie sú štatisticky významné a celkový výkon slovenských žiakov je stále štatisticky významne nižší ako priemer krajín OECD (493). Pozitívnym ukazovateľom je zníženie podielu slovenských žiakov vo výkonovo najnižšej, tzv. rizikovej, skupine (žiaci na úrovni 1 a pod úrovňou 1), ktorý v porovnaní s rokom 2006 (27,8 %) klesol na 22,2 %.

V rebríčkoch umiestnenia zostala naša krajina približne na rovnakej pozícii (*Príloha, Tab. č. 1*):

- na 25. až 29. mieste spomedzi 34 krajín OECD,
- na 32. až 37. mieste zo všetkých 65 zúčastnených krajín.

Poznámka: V roku 2006 sa Slovensko zaradilo na 31. až 35. miesto, pričom do štúdie bolo zapojených 57 krajín.

MATEMATICKÁ GRAMOTNOSŤ

V roku 2009 dosiahli slovenskí žiaci priemerné skóre 497 bodov (úroveň 3 zo šiestich úrovní), čím sa Slovensko dostalo do priemeru OECD (496). Podobný výsledok dosiahli slovenskí žiaci aj v PISA 2003 (498). Je to pozitívny posun oproti roku 2006, kedy sa Slovensko umiestnilo tesne pod priemerom OECD (slovenskí žiaci dosiahli v roku 2006 priemerné skóre 492 bodov). Výkon žiakov na národnej úrovni sa v PISA 2009 štatisticky významne nezmenil a aj v rebríčkoch umiestnenia zostala naša krajina medzi ostatnými krajinami OECD na približne rovnakej pozícii. Je však možné konštatovať mierne zlepšenie. Slovensko sa umiestnilo (*Príloha, Tab. č. 2*):

- na 13. až 22. mieste spomedzi 34 krajín OECD,
- na 19. až 28. mieste zo všetkých 65 zúčastnených krajín.

Poznámka: V roku 2006 sa Slovensko zaradilo na 23. až 30. miesto, pričom do štúdie bolo zapojených 57 krajín.

PRÍRODOVEDNÁ GRAMOTNOSŤ

V roku 2009 dosiahli slovenskí žiaci priemerné skóre 490 bodov (úroveň 3 zo šiestich úrovní), čím sa Slovensko umiestnilo pod priemerom OECD (501). V porovnaní s výkonom v roku 2006 sa priemerný výkon žiakov na Slovensku zvýšil štatisticky nevýznamne o 2 body (488 bodov v roku 2006). V rebríčkoch umiestnenia zostala naša krajina približne na rovnakej pozícii (*Príloha, Tab. č. 3*):

- na 23. až 29. mieste spomedzi 34 krajín OECD,
- na 29. až 37. mieste zo všetkých 65 zúčastnených krajín.

Poznámka: V roku 2006 sa Slovensko zaradilo na 26. až 34. miesto, pričom do štúdie bolo zapojených 57 krajín.

ĎALŠIE ZISTENIA

1. zaangažovanosť žiakov do čítania a stratégie čítania

Vo všetkých krajinách sa preukázalo, že čím väčšie potešenie majú žiaci z čítania, tým je ich výkon vyšší, až 41 % slovenských 15-ročných žiakov vôbec nečíta pre potešenie (v priemere krajín OECD je to 37 % žiakov). V porovnaní s ostatnými žiakmi krajín OECD čítajú slovenskí žiaci pre potešenie aspoň niekoľkokrát za mesiac v oveľa vyššej miere časopisy (80 %) a noviny (75 %) a v oveľa menšej miere beletriu (18 %). Vo všetkých uvedených prípadoch sa na Slovensku potvrdil pozitívny vplyv čítania na výkon v čitateľskej gramotnosti, najsilnejší je vplyv práve v prípade čítania beletrie (*Príloha, Tab. č. 4*).

Slovenskí žiaci, v porovnaní so žiakmi v priemere krajín OECD, majú podpriemerné vedomosti o nasledujúcich dvoch stratégiách: *sumarizácia informácií* a *pochopenie a zapamätanie si informácií*. Rovnako, ako v priemere krajín OECD, aj na Slovensku sa potvrdil významný vplyv poznania týchto stratégií na výkon v čítaní.

2. sociálno-ekonomické zázemie na Slovensku

V rámci štúdie PISA bolo merané sociálno-ekonomické zázemie žiakov pomocou indexu ESCS (index vznikol na základe informácií o povolani rodičov, o najvyššom dosiahnutom vzdelaní otca alebo matky a o vybavení domácnosti). Podobne ako v rokoch 2003 a 2006 sa aj v roku 2009 potvrdil významný vplyv sociálno-ekonomického zázemia žiakov na ich výkon v testovaní. V roku 2009 je však tento vplyv na Slovensku porovnateľný s priemerom OECD. Bodový rozdiel vo výkone žiakov s lepším sociálno-ekonomickým zázemím predstavuje na Slovensku 41 bodov na jednu jednotku ESCS (v priemere OECD je to 38 bodov).

Podrobné informácie o výsledkoch slovenských žiakov v štúdi PISA 2009 sú obsahom Národnej správy OECD PISA Sk 2009 zverejnenej na stránke www.nucem.sk.